

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 lipca 2017 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji ponownie ustalił wysokość renty rodzinnej S. M. (1) od dnia 1 października 2017 r.

Organ rentowy wskazał, że podstawę wymiaru świadczenia jakie przysługiwało zmarłemu mężowi wnioskodawczyni S. M. (2) stanowi kwota 6 010,29 zł a emerytura, od której naliczana jest renta rodzinna stanowi 65,65 % podstawy wymiaru zmarłego. Wysokość emerytury zmarłego od której naliczana jest renta rodzinna została ograniczona do kwoty 2.069,02 zł, to jest do przeciętnej emerytury ogłoszonej przez Prezesa ZUS. Renta rodzinna dla jednej osoby uprawnionej stanowiąca 85 % emerytury podlegała dalszemu ograniczeniu do kwoty przeciętnej renty rodzinnej, tj. kwoty 1747,19 zł. W zestawieniu dołączonym do decyzji wskazano, że ustalona na dzień 1 października 2017 r. wysługa zmarłego S. M. (2) obejmuje także okres określony w art. 13b poniżej powołanej ustawy od 01.02.1985 – 31.07.1990 r. Jako podstawa wydania decyzji zostały wskazane przepisy art. 24a w zw. z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. 2016/708 ze zm.) oraz otrzymana z IPN informacja z dnia 12 maja 2017 r.

/decyzja k.7-8 akt rentowych, zestawienie k.6 akt rentowych /

Od powyższej decyzji odwołanie wniosła S. M. (1). W uzasadnieniu odwołania wskazała, że przepisy w oparciu, o które została wydana zaskarżona decyzja są niezgodne z art. 2, 10, 30, art. 31 ust. 3, art. 42 ust.1, art. 45 ust. 1, art. 47, art. 64, art. 67 ust. 1, art. 71 Konstytucji RP, a także art. 6,8 i 14 EKPC.

Mając powyższe na uwadze skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie odwołującej prawa do renty rodzinnej w dotychczasowej wysokości nadto o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

/ odwołanie k. 2-11/

W odpowiedzi na odwołanie Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od odwołującej na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa według norm przepisanych. Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy wskazał, iż zaskarżona decyzja została wydana na podstawie art. 24 a i art. 15c oraz ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r. poz. 708, z późn. zm.), w brzmieniu ustalonym przez przepisy ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 roku, poz. 2270) oraz w oparciu o wiążącą dla organu rentowego informację o przebiegu służby, która jest równoznaczna z zaświadczeniem o przebiegu służby sporządzanym na podstawie akt osobowych przez właściwe organy.

/ odpowiedź na odwołanie k. 13 -13 verte/

Pismem z dnia 20.03.2020 r. pełnomocnik pozwanego Dyrektora Zakładu Emerytalno – Rentowego MSWiA wniósł o zawieszenie postępowania w sprawie na podstawie art. 177 § 1pkt 3¹kpc do czasu zakończenia się postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym w sprawie P 4/18 wszczętego na skutek wystąpienia przez Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z dnia 24.01.2018 r. z pytaniem prawnym czy:

a. art. 15 c art. 22 a oraz 13 ust. 1 pkt 1c w zw. z 13 b ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, w brzmieniu ustalonym przez przepisy ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 roku, poz. 2270) są zgodne z art. 2 art. 30 art. 32 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 67 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP – z uwagi na ukształtowanie regulacji ustawowej w sposób ograniczający wysokość emerytury i renty mimo odpowiedniego okresu służby w zakresie, w jakim dokonano tą regulacją naruszenia zasady ochrony praw nabytych, zaufania obywatela do państwa prawa i stanowionego przez niego prawa, niedziałania prawa wstecz, powodującego nierówne traktowanie części funkcjonariuszy w porównaniu z tymi, którzy rozpoczęli służbę po raz pierwszy po dniu 11 września 1989 r. skutkując ich dyskryminacją

b. art. 11 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 roku, poz. 2270) są zgodne z art. 2, art. 7 art. 95 ust. 1 art. 96 ust. 1 art. 104 , art. 106 art. 109 ust. 1 , art. 119, art. 120, art. 61 ust. 1 ust. 2 konstytucji RP z uwagi na sposób i tryb uchwalenia zaskarżonych przepisów oraz wątpliwości czy spełnione zostały merytoryczne przesłanki do ich uchwalenia.

Ponadto organ rentowy wskazał, iż przed Trybunałem Konstytucyjnym toczy się postępowanie w sprawie P 16/18 dotyczące zgodności z Konstytucją RP art. 24a w zw. z art. 13b i art. 15 c ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

W ocenie organu rentowego od rozstrzygnięcia przedmiotowych spraw – oceny zgodności wskazanych przepisów z Konstytucją RP – zależeć będzie, rozstrzygnięcie w sprawie niniejszej, sprawy toczą się bowiem o roszczenia związane z obniżeniem świadczeń emerytalnych a te rzutują z kolei na wysokość renty rodzinnej podlegającej ocenie w przedmiotowym postępowaniu.

/ pismo k. 51-53/

Wyrokiem z dnia 18 listopada 2020 r. o sygn. akt VIII U 4418/19 Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił zaskarżoną decyzją i zobowiązał Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji do przeliczenia policyjnej renty rodzinnej S. M. (1) z pominięciem art. 24a ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, (...)Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin - od 1 października 2017 r.

/wyrok Sądu Okręgowego z 18.11.2020 r. k. 118/

Powyższy wyrok został zaskarżony apelacją przez Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. w dniu 18 grudnia 2020 r.

/apelacja k. 111 – 115 verte/

W wyniku rozpatrzenia apelacji Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 22 marca 2021 r. o sygn. III AUa 43/21 uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi

rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego. Sąd Apelacyjny uznał, iż Sąd Okręgowy nie przeprowadził właściwego postępowania dowodowego na okoliczności istotne z punktu widzenia rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy. W konsekwencji, Sąd Okręgowy zasadniczo nie poczynił ustaleń co do rzeczywistego przebiegu służby S. M. (2) w strukturach Służby Bezpieczeństwa PRL, które pozwoliłyby następnie na rozważenie czy ww. w ramach powierzonych mu obowiązków służbowych wykonywał czynności dające się zakwalifikować jako pełnienie służby na rzecz państwa totalitarnego w rozumieniu ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Sąd Apelacyjny wskazał, że organ rentowy oparł zaskarżoną w sprawie decyzję na (...) z dnia 9 listopada 2018 r., z której wynika, że S. M. (2) w okresie od dnia 1 marca 1979 r. do dnia 15 października 1986 r. pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b analizowanej ustawy.

Tymczasem, nie ulega wątpliwości, że sądy orzekające w przedmiotowej sprawie nie są związane zaświadczeniem z Instytutu Pamięci Narodowej.

W tej kategorii spraw w postępowaniu przed sądem należy wykazać, że funkcjonariusz w swojej służbie w czasach PRL naruszył podstawowe prawa i wolności innych osób, zwłaszcza osób walczących o niepodległość, suwerenność i wolną Polskę. Jeśli nie zostanie to dowiedzione, a ciężar dowodu w tym zakresie spoczywa na organie rentowym, wówczas były funkcjonariusz nie będzie miał automatycznie obniżanego świadczenia.

W ocenie Sądu odwoławczego, brak inicjatywy dowodowej stron w sprawach o obniżenie świadczenia, nie zwalnia Sądu rozpoznającego sprawę w pierwszej instancji od przeprowadzenia - choćby i częściowo z urzędu - postępowania dowodowego, które pozwoli na poczynienie istotnych w sprawie ustaleń oraz dokonanie na ich podstawie oceny, czy konkretny były funkcjonariusz SB w ramach swojej służby dopuszczał się na współobywatelach czynów naruszających podstawowe prawa i wolności człowieka.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Okręgowy, poza poczynieniem ustaleń na podstawie akt osobowych odwołującego się natomiast zaniechał przeprowadzenia postępowania dowodowego zmierzającego do ustalenia rzeczywistego przebiegu służby S. M. (2). Natomiast według Sądu Apelacyjnego brak pogłębionej analizy w tym przedmiocie uniemożliwia prawidłową subsumpcję, a w konsekwencji - rzetelny osąd sprawy.

Sąd Apelacyjny podkreślił, że Sąd pierwszej instancji ponownie rozpoznając sprawę ukierunkuje postępowanie dowodowe na uzyskanie informacji w zakresie tego, na czym rzeczywiście polegała służba S. M. (2) w poszczególnych komórkach organizacyjnych Służby Bezpieczeństwa PRL wynikających z akt osobowych oraz czym faktycznie w ramach powierzonych stanowisk i obowiązków służbowych się zajmował. Ustalając powyższe Sąd I instancji powinien bazować nie tylko na pełnych aktach osobowych S. M. (2), ale także zawnioskowanej w apelacji informacji i ewentualnie innych dowodach, przeprowadzonych stosownie do inicjatywy stron postępowania. Na podstawie tak branych dowodów Sąd Okręgowy dokona oceny służby odwołującego się w kontekście przepisów i art. 13b i art. 15c ustawy zaopatrzeniowej.

/wyrok SA z 22.03.2021 r. k. 132, uzasadnienie k. 133 – 146/

Na terminie rozprawy poprzedzającej bezpośrednio wydanie wyroku z dnia 27 października 2021 r. strony podtrzymały swoje stanowisko w sprawie.

/oświadczenie wnioskodawczyni e – protokół z dnia 27.10.2021 r. 00:01:04, płyta CD k. 179, oświadczenie pełnomocnika organu rentowego e – protokół z dnia 27.10.2021 r. 00:01:04, płyta CD k. 179/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

S. M. (2) mąż wnioskodawczynie S. M. (1) urodził się w dniu (...) a zmarł dnia 2 marca 2003 r.

/ bezsporne/

S. M. (2) był funkcjonariuszem Milicji Obywatelskiej. W spornym okresie od 1.03.1979 r. do 15.10.1986 pełnił on służbę w organach Służby Bezpieczeństwa, w tym w okresie od 1.03.1979 r. do 31.12. 1979 r. w III Wydziale KW MO w Ł. w charakterze starszego inspektora, natomiast od 1.01.1980 r. do 15.10.1986 r. był kierownikiem Sekcji (...)KW MO w Ł.

/ pismo z IPN k 18 , wydruk z (...) k. 19-19 verte, akta osobowe z opisem przebiegu służby k. 181, płyta CD k 20/

Stosowanie do treści Ramowego zakresu działań III Wydział KW MO zajmował się w szczególności zwalczaniem:

- 1/ przejawów działalności zagranicznych ośrodków dywersji polityczno-ideologicznej na terenie województwa;
- 2/ zorganizowanych grup antysocjalistycznych, prób tworzenia nielegalnych organizacji, związków i ruchów środowiskowych;
- 3/ powiązań grup antysocjalistycznych i osób o wrogich poglądach z antykomunistycznymi i antypolskimi ośrodkami w krajach kapitalistycznych;
- 4/ działalności terrorystycznej i pogróżkowej o aspektach politycznych;
- 5/ działalności elementów byłego reakcyjnego podziemia i prób rozszerzania szkodliwych wpływów politycznych na ochraniające obiekty i środowiska;
- 6/ działalności nacjonalistycznej wśród mniejszości narodowościowych;
- 7/ kolportażu wszelkich druków i wydawnictw o treści antysocjalistycznej oraz likwidowanie bazy poligraficznej grup antysocjalistycznych;
- 8/ wpływów duszpasterstwa akademickiego na środowiska studenckie.

Zadania w zakresie ochrony operacyjnej środowisk i obiektów Wydział III KW MO realizował w szczególności poprzez:

- 1/ rozpoznawanie negatywnych zjawisk społeczno-politycznych, nastrojów i konfliktów społecznych, wyjaśnianie ich przyczyn oraz podejmowanie działań w celu ich likwidacji;
- 2/ przeciwdziałanie wpływom zorganizowanych grup antysocjalistycznych na ochraniające obiekty i środowiska;
- 3/ ujawnianie, rozpracowywanie i neutralizowanie osób o wrogich poglądach politycznych;
- 4/ zabezpieczanie operacyjne osób wyjeżdżających służbowo do krajów kapitalistycznych z ochraniających obiektów i środowisk;
- 5/ prowadzenie kontroli operacyjnej przedstawicieli krajów kapitalistycznych przyjeżdżających do ochraniających obiektów lub środowisk;
- 6/ ujawnianie, rozpoznawanie i przeciwdziałanie naruszeniom przepisów o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej;
- 7/ przeciwdziałanie innym szkodliwym zjawiskom, które mogą spowodować ujemne następstwa społeczno-polityczne.

/ramowy zakres działania Wydziału III KW MO k. 172 – 173/

S. M. (2) został przeniesiony do pełnienia pracy w Służbie Bezpieczeństwa Komendy Wojewódzkiej MO w Ł. na własną prośbę.

/raport k. 24 załączonych akt osobowych k. 181, płyta CD k 20/

W dniu 14 marca 1979 r. ubezpieczony jako starszy inspektor Wydziału III KW MO w Ł. kierował pracą ekipy przeprowadzającej przeszukanie w mieszkaniu osoby działającej na rzecz zorganizowanej grupy antysocjalistycznej, tzw. „Komitetu (...). Wyżej wymieniony uczestnicząc w przedmiotowej czynności wyróżniał się wzorowym wykonaniem polecenia służbowego w wyniku, którego zakwestionowano podczas przeszukania znaczną ilość różnego rodzaju pism o antysocjalistycznych treściach, a równocześnie osiągnięto zaplanowane cele operacyjne. Za właściwe wykonanie tego zadania służbowego S. M. (2) został wyróżniony udzieleniem pochwały.

/rozkaz specjalny k. 25 załączonych akt osobowych k. 181, płyta CD k 20/

Za okres pełnienia służby w organach Służby Bezpieczeństwa od marca 1979 r. do stycznia 1980 r. S. M. (2) uzyskał pozytywną opinię przełożonego. Oceniono, że wyżej wymieniony z powierzonych obowiązków wywiązywał się właściwie i cechowała go sumienność i konsekwencja w realizowaniu przedsięwzięć wykonywanych w prowadzonych przez siebie sprawach operacyjnych dotyczących zwalczania przejawów działalności zorganizowanych grup antysocjalistycznych. Wykazywał on także własną inwencję w zakresie pozyskiwania i organizowania współpracy z osobowymi źródłami informacji. W okresie pełnienia od 1 września 1979r. obowiązków kierownika Sekcji II Wydziału III KW MO wykazał się on predyspozycjami do wykonywania zadań na powierzonym stanowisku. Posiadał on umiejętności w zakresie poprawnego organizowania pracy kolektywu i mobilizowania funkcjonariuszy do aktywnej realizacji postawionych zadań służbowych. Odznaczał się on wysokim zaangażowaniem w pracy zawodowej oraz poczuciem odpowiedzialności za wykonywane zadania. Przejawiał inicjatywę przy podejmowaniu samodzielnych decyzji. Jego postawa ideowo – moralna była bez zastrzeżeń. Aktywnie uczestniczył on w zajęciach z doskonalenia zawodowego oraz na zebraniach Oddziałowej Organizacji (...). Był on oceniany jako funkcjonariusz posiadający predyspozycje do dobrego wykonywania zadań na tym stanowisku. Wykazywał wiele inicjatywy oraz inwencji w prowadzonych sprawach. Cechowała go skrupulatność w wykonywaniu poleceń, chęć do pracy oraz dociekliwość w wykonywaniu przedsięwzięć.

Z uwagi na powyższe został on na stałe mianowany od 1 stycznia 1980 r. na stanowisko kierownika Sekcji (...) III KW MO.

/opinia służbowa k. 26 – 26 verte załączonych akt osobowych k. 181, płyta CD k 20, wniosek personalny k. 27 załączonych akt osobowych k. 181, płyta CD k 20 /

S. M. (2) jako kierownik Wydziału III KW MO od 1980 r. kierował najliczniejszą sekcją, na której spoczywał główny obowiązek zwalczania przejawów działalności zorganizowanych grup antysocjalistycznych na terenie Ł.. Zadania na powierzonym mu stanowisku wykonywał prawidłowo. Nadal wykazywał wiele inicjatywy oraz inwencji w prowadzonych sprawach operacyjnych i cechowała go skrupulatność w wykonywaniu poleceń, chęć do pracy oraz dociekliwość w realizacji przedsięwzięć. Cechowała go też znaczna pomysłowość i nie szablonowy schematyzm w likwidowaniu poczynań zorganizowanych grup. Dzięki posiadanym umiejętnościom organizacyjnym skutecznie aktywizował kierowaną przez siebie sekcją do efektywnej realizacji zadań operacyjnych. Wiele działań wykonywał on także kosztem czasu wolnego. W związku z tym miał on wiele sukcesów operacyjnych na koncie sekcji i tym samym wydziału. Za powyższe działania ww. był premiowany min. 3 – krotnie wyróżniany premią MSW oraz przyznano mu wyższą kategorię dodatku operacyjnego a także dodatki specjalne.

/wniosek personalny k. 29, 35, 38, opinia służbowa k. 34 załączonych akt osobowych k. 181, płyta CD k. 20/

W okresie od 1 października 1977 r. do 30 czerwca 1980 r. S. M. (2) ukończył cykl doskonalenia zawodowego z wynikiem ogólnym bardzo dobrym.

/zaświadczenie k. 31 załączonych akt osobowych k. 181, płyta CD k. 20/

Jesienią 1980 r. S. M. (2) był inicjatorem oraz głównym wykonawcą szeregu koncepcji i pomysłów operacyjnych, w wyniku których przejęto ponad 21 tysięcy różnych opracowań antysocjalistycznych i w związku z powyższym za aktywne zaangażowanie i osobisty duży wkład w realizację czynności operacyjnych udzielono mu pochwały i nagrodzono pieniądze.

/rozkaz operacyjny k. 32 załączonych akt osobowych k. 181, płyta CD k. 20/

W 1981 r. S. M. (2) został odznaczony Złotą Odznaką za zasługi w ochronie porządku publicznego. W 1982 r. Odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi (...)

/wniosek k. 33 załączonych akt osobowych k. 181, płyta CD k. 20/

S. M. (2) do 15.10.1986 pełnił służbę w organach Służby Bezpieczeństwa, gdyż na własną prośbę został on przeniesiony do pracy w pionie milicyjnym WUSW w Ł., co motywował brakiem możliwości efektywnej realizacji zadań służbowych kierownika najliczniejszej sekcji zajmującej się zwalczaniem zorganizowanej wrogiej działalności antysocjalistycznej z uwagi na zabsorbowanie studiami zaocznymi w (...) w Ł.. Podkreślił też, że zasadnym byłoby rozważenie możliwości skierowania go do pracy w charakterze wykładowcy (...) w Ł., co pozwoliłoby mu być bardziej przydatnym.

/raport k. 39 załączonych akt osobowych k. 181, płyta CD k. 20/

Z treści dokumentów osobowych ww nie wynika, by podjął on bez wiedzy i zgody przełożonych czynną współpracę z osobami lub organizacjami działającymi na rzecz niepodległości Państwa Polskiego.

/ pismo z IPN k 18, akta osobowe z opisem przebiegu służby k. 181, płyta CD k 20/

W okresie od 16.10.1986 r. do 30.06.1997 r. S. M. (2) służył w MO/Policji.

/ wykaz wysługi lat k. 24/

Decyzją z dnia 3.07.1997 r. przyznano S. M. (2) prawo do emerytury policyjnej.

/ decyzja k 1 akt rentowych/

Natomiast decyzją z dnia 30.06.1997 roku przyznano S. M. (2) prawo do policyjnej renty inwalidzkiej.

/ decyzja k. 2 akt rentowych/

Decyzją z dnia 14.03.2003 r. przyznano S. M. (1) wdowie po S. M. (2) prawo do policyjnej renty rodzinnej od dnia 2.03.2003 r. tj. od dnia zgonu ww.

/ decyzja k. 3 akt rentowych/

Z informacji Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Oddziałowe Archiwum IPN w Ł., sporządzonej dla organu rentowego w dniu 12.05.2017 r. wynika, iż S. M. (2), w okresie od 01.02.1985 r. do 31.07.1990 r. pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r. poz. 708, z późn. zm.)

/informacja k.5 akt rentowych/.

W toku procesu Instytut Pamięci Narodowej w wyniku ponownej analizy akt osobowych zmarłego S. M. (2) anulował informację z dnia 12.05.2017 r.

/ pismo IPN k. 18/

Z informacji Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Oddziałowe Archiwum IPN w Ł., sporządzonej dla organu rentowego w dniu 9.11.2018 roku wynika, iż S. M. (2), w okresie od 1.03.1979 r. do 15.10.1986 r. pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r. poz. 708, z późn. zm.)

/informacja k.26/

Decyzją z dnia 28 listopada 2018 r. o ponownym ustaleniu wysokości policyjnej renty rodzinnej, Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji ponownie ustalił S. M. (1) wysokość świadczenia po zmarłym emerycie od 1 grudnia 2018 r.

W decyzji wskazano, że podstawę wymiaru świadczenia jakie przysługiwało zmarłemu mężowi wnioskodawczyni S. M. (2) stanowi kwota 6 207,97 zł a emerytura, od której naliczana jest renta rodzinna stanowi 60,23 % podstawy wymiaru zmarłego. Wysokość emerytury zmarłego od której naliczana jest renta rodzinna została ograniczona do kwoty 2.130,68 zł, to jest do przeciętnej emerytury ogłoszonej przez Prezesa ZUS. Renta rodzinna dla jednej osoby uprawnionej stanowiąca 85% emerytury podlega dalszemu ograniczeniu do kwoty przeciętnej renty rodzinnej tj. kwoty 1799,26 zł. W zestawieniu dołączonym do decyzji wskazano, że ustalona na dzień 1 października 2017 r. wysługa zmarłego S. M. (2) obejmuje także okres określony w art. 13b ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. 2016/708 ze zm.) od 01.02.1985 – 31.07.1990 r. Jako podstawę wydania decyzji zostały wskazane przepisy art. 24a w zw. z art. 32 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy oraz otrzymana z IPN informacja z dnia 9 listopada 2018 r.

/decyzja k.22-23/

Strony postępowania nie zakwestionowały materiału dowodowego zebranego w sprawie w zakresie zgromadzonej dokumentacji, w tym Ramowego zakresu działań III Wydziału KW MO a także z akt osobowych S. M. (2), dlatego należało przyjąć wiarygodność tych dowodów.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje

W pierwszej kolejności wskazać należy, że Sąd rozpoznający niniejszą sprawę uważa za obowiązującą i wiążącą go zasadę domniemania zgodności z Konstytucją przepisów prawa. Oznacza to, że Sąd nie będzie odnosił się do kwestii konstytucyjności art. 24 a oraz art. 15c w związku z art. 13b ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r. poz. 708, z późn. zm.).

Sąd również nie stracił z pola widzenia okoliczności, że postanowieniem z dnia 24.01.2018 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wystąpił do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym, dotyczącym zgodności z Konstytucją przywołanych powyżej przepisów. Na dzień wyrokowania w tej sprawie Trybunał Konstytucyjny nie zajął stanowiska.

Nie mniej jednak, Sąd rozpoznający odwołania ma obowiązek samodzielnie dokonać oceny zgodności zastosowanych przez organ rentowy przepisów z prawem unijnym.

W dniu 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r. poz.), na mocy której wprowadzono art. 13b ustalający katalog cywilnych i wojskowych instytucji i formacji, w których służba od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r. jest uznawana za służbę na rzecz totalitarnego państwa. Ustawa zmieniająca wprowadziła także zasady ustalania wysokości policyjnej emerytury nakazując stosowanie art. 15c ustawy. Przepisy te stanowią, iż w przypadku osoby, która pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b, i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., emerytura wynosi 0% podstawy wymiaru - za każdy rok służby na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b i 2,6% podstawy wymiaru - za każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, 1a oraz 2-4. Wysokość emerytury ustalonej zgodnie z tymi przepisami nie może być wyższa niż miesięczna kwota przeciętnej emerytury wypłacanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ogłoszonej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (art. 15c).

Z kolei w art. 24a Ustawy 2016 określono skutki takiej służby w płaszczyźnie prawa do rent rodzinnych. Artykuł ten stanowi, iż:

1. W przypadku renty rodzinnej przysługującej po osobie, która pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b, i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., renta rodzinna przysługuje na zasadach określonych w art. 24, z zastrzeżeniem, iż wysokość renty rodzinnej ustala się na podstawie świadczenia, które przysługiwało lub przysługiwałoby zmarłemu z uwzględnieniem przepisów art. 15c lub art. 22a.

2. Wysokość renty rodzinnej, ustalonej zgodnie z ust. 1, nie może być wyższa niż miesięczna kwota przeciętnej renty rodzinnej wypłacanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ogłoszonej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

3. W celu ustalenia wysokości renty rodzinnej, zgodnie z ust. 1 i 2, organ emerytalny występuje do Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu z wnioskiem o sporządzenie informacji, o której mowa w art. 13a ust. 1. Przepisy art. 13a stosuje się odpowiednio.

4. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli osoba uprawniona do renty rodzinnej udowodni, że osoba, o której mowa w tych przepisach, przed rokiem 1990, bez wiedzy przełożonych, podjęła współpracę i czynnie wspierała osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego.

5. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli renta rodzinna przysługuje po funkcjonariuszu, który po dniu 31 lipca 1990 r.:

a. zaginął w związku z pełnieniem służby;

b. poniósł śmierć w wypadku pozostającym w związku z pełnieniem służby.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, przepis art. 15c ust. 6 stosuje się odpowiednio.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela stanowiska innych sądów powszechnych rozpoznających analogiczne sprawy, w tym Sądu Okręgowego w Rzeszowie w wyroku z dnia 22 października 2019 w sprawie IV U 1559/19 Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 25 października 2019 r. w sprawie IV U 1607/19 i z tej przyczyny pozwala sobie przytoczyć zastosowaną w ww. orzeczeniach argumentację, przyjmując ją, jako własną.

W ocenie Sądu, idea sprawowania sądowego wymiaru sprawiedliwości **opiera się na indywidualnej winie** i jest opozycyjna wobec zbiorowej sprawiedliwości ustawodawcy. W ramach kontroli decyzji organu rentowego, konieczna zatem była odpowiedź na pytanie o powszechność praw podstawowych Unii Europejskiej i związanie nimi sądów krajowych.

Przed wszystkim należy powołać się na art. 9 i art. 91 Konstytucji oraz art. 4 ust. 3 i art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864 dalej (...)), zgodnie z którymi prawa podstawowe Unii Europejskiej mają charakter praw bezpośrednio stosowalnych. W takiej sytuacji każdy sędzia krajowy z powołaniem się na zasadę efektywnej kontroli sądowej ma nie tylko prawo, ale obowiązek pominąć w procesie sądowego stosowania prawa, ustawy oraz praktyki sprzeczne z zasadami podstawowymi Unii Europejskiej (dalej UE). Sędzia krajowy ma obowiązek stosowania praw podstawowych UE z prawem pominięcia regulacji krajowych naruszających te prawa.

W ocenie Sądu, nie można akceptować odpowiedzialności obywateli Unii Europejskiej, którymi są również obywatele Polski, opartej na winie zbiorowej oraz ingerencji ustawodawcy w konstytucyjne uprawnienia sądów do wymierzania sprawiedliwości. Prawa podstawowe Unii Europejskiej wykluczają odpowiedzialność zbiorową obywateli Unii, za przeszłość w ramach retrospektywnej sprawiedliwości przy przyjęciu konstytucyjnej zasady ciągłości państwa polskiego. Ponieważ w polskim porządku prawnym przyjęło unijne standardy związania prawami podstawowymi (art. 9 i art. 91 Konstytucji oraz art. 4 ust. 3 i art. 6 (...)), ustawodawca nie może swobodnie oceniać przeszłości obywateli i wprowadzać sankcji opartych na winie zbiorowej według kryterium zatrudnienia. Ustawodawstwo, które wyjmuje z ochrony konstytucyjnych zasad obywateli, przy przyjęciu ich odpowiedzialności zbiorowej jest opozycyjne wobec unijnych praw podstawowych.

Zdaniem Sądu, system prawny Unii Europejskiej, z racji bezpośredniego skutku praw podstawowych Unii Europejskiej, umożliwia skonfrontowanie ustawodawstwa krajowego z prawami podstawowymi Unii. Prawa te w porządku krajowym, zgodnie art. 9 i art. 91 Konstytucji, mają charakter normatywny. Sędzia krajowy powinien zagwarantować ich przestrzeganie w ramach sądowego rozstrzygnięcia. Norma sprzeczna z prawem wspólnotowym nie musi być usunięta z systemu poprzez formalną derogację, może być pominięta przez sąd. W państwie deklarującym się, jako zwiazanym zasadą rządów prawa, norma sądowego rozstrzygnięcia, aby obowiązywała, nie może być sprzeczna z zasadami i prawami podstawowymi UE.

W ocenie Sądu, zasada efektywnej ochrony sądowej stwarza podstawę do przyjęcia, że w każdym przypadku, gdy przepisy krajowe (lub praktyka stosowania prawa) uniemożliwiałyby ochronę praw podstawowych UE, sąd krajowy w razie bezskutecznej wykładni przepisów krajowych powinien odmówić ich zastosowania w oparciu o art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864 dalej jako (...)) lub kreować poprzez wykładnie takie orzeczenie, które zabezpieczą rządy prawa. Dlatego nie można wnioskodawczyni obniżyć świadczenia rentowego decyzją organu rentowego, wydaną na podstawie ustawy sprzecznej z zasadami podstawowymi Unii Europejskiej. W takim znaczeniu Sąd włącza w podstawę rozstrzygnięcia niniejszej sprawy zasady podstawowe Unii Europejskiej.

W doktrynie i orzecznictwie wskazuje się, iż Sąd krajowy rozpoznając sprawę powinien rozważyć wszystkie istotne relacje, jakie mogą zachodzić między prawem krajowym a prawem Unii. Chodzi tu zwłaszcza o odróżnienie przepisów stosowanych bezpośrednio (przepisy traktatów mające skutek bezpośredni oraz rozporządzenia i decyzje) od aktów stosowanych pośrednio. Akty pierwszego typu całkowicie wypierają prawo krajowe, w drugim zaś przypadku stosowane jest prawo krajowe z uwzględnieniem zasad UE.

Sąd powinien uwzględnić zasadę pierwszeństwa prawa unijnego oraz zasadę skutku bezpośredniego, a także zasadę efektywności prawa unijnego. Te trzy zasady określają zadania i pozycję sądów krajowych w sferze prawa Unii. Relacje między tymi zasadami i towarzyszącymi im obszarami prawa mogą mieć charakter kolizyjny. W zakresie istniejących regulacji pierwszeństwo powinno należeć do prawa unijnego. Dotyczy to zwłaszcza ogólnych zasad prawa, czyli podstawowych norm prawnych, które ze swej natury są możliwe do stosowania w różnych systemach prawnych.

Bezpośrednio obowiązujące prawo Unii powinno być bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich, co w przypadku Polski przewiduje art. 9 i art. 91 pkt 3 Konstytucji RP. Bezpośredni skutek oznacza przede wszystkim nabywanie praw i obowiązków w sposób skuteczny wobec innych podmiotów.

Na mocy art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej zasady podstawowe UE, zawarte w Karcie Praw Podstawowych (Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności - Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284) stają się fundamentalnym elementem porządku prawnego Unii (ust. 3).

Natomiast prawa "orzecznicze" nie zostały formalnie skodyfikowane, lecz stanowią rezultat orzecznictwa Trybunału, który "odkrywał" te prawa i określał ich prawne kontury, a jednocześnie nadał im status zasad prawa. Obie kategorie praw podstawowych stanowią część prawa pierwotnego: pierwsze z nich z uwagi na treść art. 6 ust. 1 (...), który przyznaje Karcie moc równą Traktatom, drugie - ze względu na orzecznictwo (...), które nadało im taką rangę.

Orzekając w niniejszej sprawie, Sąd odwołuje się do praw podstawowych dekodowanych z pozycji traktatów (w tym do (...), (...)) oraz KPP poprzez art. 6 (...), jak i orzeczeń ETS. Kluczowe znaczenie dla oceny wydawanych decyzji, ograniczających prawa emerytalno-rentowe byłych funkcjonariuszy PRL ma zasada podmiotowości (godności) obywateli UE, zasada rządów prawa, sądowego wymiaru sprawiedliwości, niedyskryminacji, proporcjonalności oraz ochrony własności. Zasady te wywołują skutek bezpośredni w sądowym stosowaniu prawa (zob. A. Wróbel - Stosowanie prawa Unii Europejskiej przez sądy, T.I. Warszawa 2010 r. str.97 i nast.).

W ocenie Sądu jednak w przedmiotowej sprawie decyzja organu rentowego ograniczająca prawa rentowe wnioskodawczyni S. M. (1) – wdowy po byłym funkcjonariuszu PRL nie narusza żadnej ze wskazanych wyżej zasad sformułowanych w traktatach UE i orzecznictwie ETS. W szczególności S. M. (2) jako byłego funkcjonariusza nie objęto odpowiedzialnością zbiorową i nie przyjęto wobec niego koncepcji tzw. winy zbiorowej obywateli.

Na podkreślenie zasługuje bowiem okoliczność, że w niniejszym stanie faktycznym sprawy bezspornie ujawniono dowody przestępczej działalności męża wnioskodawczyni, którą przyjmuje ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy w stosunku do każdego zatrudnionego w służbach bezpieczeństwa państwa poprzez definiowanie służby jako wykonywanej na rzecz totalitarnego państwa (art. 13b).

Tym samym udowodniono jego indywidualną winę jako wykonującego służbę na rzecz państwa totalitarnego i wykazano konkretne czyny wskazujące, że był on uczestnikiem bezprawia.

Wskazać również należy iż w uchwale Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 września 2020 r.

w sprawie III UZP 1/20 Legalis Numer 2467938 stwierdzono iż: „Kryterium „służby na rzecz totalitarnego państwa” określone w art. 13b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, (...) Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, (...) Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 723) **powinno być oceniane na podstawie wszystkich okoliczności sprawy, w tym także na podstawie indywidualnych czynów i ich weryfikacji pod kątem naruszenia podstawowych praw i wolności człowieka.**”

W toku postępowania organ rentowy przedłożył dowody przestępczej działalności zmarłego. Szczegółowa i wszechstronna analiza całokształtu dokumentacji zgromadzonej w sprawie a w szczególności zawartej w aktach osobowych S. M. (2) pozwoliła ocenić postawę ww., rodzaj wykonywanych przez niego czynności na zajmowanych stanowiskach.

Jednoznacznie wykazano, że w spornym okresie od 1.03.1979 r. do 15.10.1986 r. pełnił on służbę na rzecz SB wykonując czynności operacyjne niezbędne dla funkcjonowania SB, które naruszały podstawowe prawa i wolności innych osób, tj. walczących o niepodległość, suwerenność i wolną Polskę.

Z uwagi na powyższe zaświadczenie IPN z dnia 9.11.2018 r. należy uznać za miarodajne dla rozstrzygnięcia sprawy, bowiem zawarta w nim ocena prawna służby S. M. (2) zasługuje na aprobatę.

Zaznaczyć należy, że sama wnioskodawczyni nie złożyła w toku postępowania żadnych wniosków dowodowych zmierzających do wykazania innych okoliczności, niż wynikających z przedłożonych dokumentów. Szczególnie jeśli chodzi o okoliczności, o których mowa w art. 13 ust. 1, gdzie na żądanie wnioskodawcy, mogą być doliczone w pełnym wymiarze okresy służby w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa państwa, jeżeli funkcjonariusz udowodni, że przed rokiem 1990, bez wiedzy przełożonych, podjął współpracę i czynnie wspierał osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa. W takim przypadku środkiem dowodowym może być zarówno informacja, o której mowa w art. 13a ust. 1, jak i inne dowody, w szczególności wyrok skazujący, choćby nieprawomocny, za działalność polegającą na podjęciu, bez wiedzy przełożonych, czynnej współpracy z osobami lub organizacjami działającymi na rzecz niepodległości Państwa Polskiego w okresie służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990.

Jak wynika z akt osobowych S. M. (2) był funkcjonariuszem MO a w dniu 1.03.1979 r. został na własną prośbę przeniesiony do pełnienia pracy w Służbie Bezpieczeństwa Komendy Wojewódzkiej MO w Ł.

Wskazać w tym miejscu trzeba, że wybór służby w tajnej policji politycznej państwa komunistycznego nie zasługuje na aprobatę, a zasługuje na jednoznacznie negatywną ocenę fakt podjęcia służby i jej wykonywania w organach bezpieczeństwa Polski Ludowej, ze względu na jednoznacznie ujemną ocenę tych organów. Służba Bezpieczeństwa, powołana ustawą Sejmu w listopadzie 1956 r., podlegała pod strukturę Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, utworzonego w 1954 r. Na szczeblu wojewódzkim szefem bezpieczeństwa był formalnie zastępcą komendanta wojewódzkiego Milicji Obywatelskiej, bezpieczeństwo zaś nadano nazwą Służby Bezpieczeństwa. Ta zmiana nie miała jedynie charakteru dekoracyjnego, przekształcenie (...) w Służby Bezpieczeństwa było zewnętrznym wyrazem najważniejszej mutacji politycznej w całej historii PRL-u. Państwo masowego terroru zostało zastąpione państwem rozległej kontroli i prewencji oraz selektywnych represji. Struktura służby bezpieczeństwa przedstawiała się w następujący sposób: na poziomie centralnym istniały departamenty i biura MSW. Ich zadania w terenie realizowały odpowiednie wydziały (i inne jednostki) ulokowane w Komendach Wojewódzkich MO. Od dnia 1 sierpnia 1983 roku K. przemianowano na Wojewódzkie Urzędy Spraw Wewnętrznych. Na niższym szczeblu, w Komendach Powiatowych i Miejskich MO funkcjonowały Referaty ds. SB.

S. M. (2) pełnił służbę w jednostce centralnej SB w terenie, tj. w okresie od 1.03.1979 r. do 31.12. 1979 r. w III Wydziale KW MO w Ł. w charakterze starszego inspektora, natomiast od 1.01.1980 r. do 15.10.1986 r. jako kierownik Sekcji II Wydziału III KW MO w Ł..

Natomiast jak ustalono w oparciu o dokument w postaci ramowego zakresu działań III Wydział KW MO zajmował się zwalczaniem grup antysocjalistycznych, tj. zwalczaniem osób dążących do obalenia systemu Polski Ludowej a tym samym walczących o niepodległość, suwerenność i wolną Polskę.

S. M. (2) piastował decyzyjne i kierownicze stanowiska oraz wyjątkowo wyróżniał się swoją postawą, zaangażowaniem, gorliwością i skutecznością w realizacji celów jednostki SB, do której został przydzielony.

W dniu 14 marca 1979 r. ubezpieczony jako starszy inspektor Wydziału III KW MO w Ł. kierował pracą ekipy przeprowadzającej przeszukanie w mieszkaniu osoby działającej na rzecz zorganizowanej grupy antysocjalistycznej, tzw. „Komitetu (...). Wyżej wymieniony uczestnicząc w przedmiotowej czynności wyróżniał się wzorowym wykonaniem polecenia służbowego w wyniku, którego zakwestionowano podczas przeszukania znaczną ilość różnego rodzaju pism o antysocjalistycznych treściach, a równocześnie osiągnięto zaplanowane cele operacyjne.

Za okres pełnienia służby w organach Służby Bezpieczeństwa od marca 1979 r. do stycznia 1980 r. S. M. (2) uzyskał pozytywną opinię przełożonego. Oceniono, że wyżej wymieniony z powierzonych obowiązków wywiązywał się właściwie i cechowała go sumienność i konsekwencja w realizowaniu przedsięwzięć, wykonywanych w prowadzonych przez siebie sprawach operacyjnych dotyczących zwalczania przejawów działalności zorganizowanych grup antysocjalistycznych. Wykazywał on także własną inwencję w zakresie pozyskiwania i organizowania współpracy z osobowymi źródłami informacji. Posiadał on umiejętności w zakresie poprawnego organizowania pracy kolektywu i mobilizowania funkcjonariuszy do aktywnej realizacji postawionych zadań służbowych. Odznaczał się on wysokim zaangażowaniem w pracy zawodowej oraz poczuciem odpowiedzialności za wykonywane zadania. Przejawiał inicjatywę przy podejmowaniu samodzielnych decyzji. Wykazywał wiele inicjatywy oraz inwencji w prowadzonych sprawach. Cechowała go skrupulatność w wykonywaniu poleceń, chęć do pracy oraz docieklivość w wykonywaniu przedsięwzięć.

Dodatkowo aktywnie uczestniczył on w zajęciach z doskonalenia zawodowego oraz na zebraniach Oddziałowej Organizacji (...).

Z uwagi na powyższe został on już po kilku miesiącach pracy w jednostce SB na stałe mianowany od 1 stycznia 1980 r. na stanowisko kierownicze. S. M. (2) jako kierownik Wydziału III KW MO od 1980 r. kierował najliczniejszą sekcją, na której spoczywał główny obowiązek zwalczania przejawów działalności zorganizowanych grup antysocjalistycznych na terenie Ł.. Zadania na powierzonym mu stanowisku wykonywał prawidłowo. Nadal wykazywał wiele inicjatywy oraz inwencji w prowadzonych sprawach operacyjnych i cechowała go skrupulatność w wykonywaniu poleceń, chęć do pracy oraz docieklivość w realizacji przedsięwzięć. Cechowała go też znaczna pomysłowość i nie szablonowy schematyzm w likwidowaniu poczynań zorganizowanych grup. Dzięki posiadanym umiejętnościom organizacyjnym skutecznie aktywizował kierowaną przez siebie sekcję do efektywnej realizacji zadań operacyjnych. Wiele działań wykonywał on także kosztem czasu wolnego. W związku z tym miał on wiele sukcesów operacyjnych na koncie sekcji i tym samym wydziału. Za wszystkie powyżej opisane działania ww. był wielokrotnie nagradzany, wyróżniany i premiovany a także został dwukrotnie odznaczony.

Jesienią 1980 r. S. M. (2) był inicjatorem oraz głównym wykonawcą szeregu koncepcji i pomysłów operacyjnych wymierzonych przeciwko opozycjonistom, w wyniku których przejęto ponad 21 tysięcy różnych opracowań antysocjalistycznych.

Służbę ww. zakończył tylko i wyłącznie z powodu braku możliwości pogodzenia licznych obowiązków kierowniczych w Wydziale III KW MO z odbywaniem studiów w (...) w Ł.. Jednocześnie wyżej wymieniony zgłaszał chęć bycia wykładowcą (...).

W ocenie Sądu Okręgowego dokładna analiza przebiegu służby S. M. (2) świadczy jednoznacznie o tym, że wielokrotnie łamał on prawa i wolności człowieka będąc inicjatorem i bezpośrednio kierując działaniami wymierzonymi przeciwko uczestnikom ruchów niepodległościowo-wolnościowych i demokratycznych. Działając przeciwko demokracji nie przyczyniał się on do niepodległości Państwa, lecz do umacniania ówczesnego systemu totalitarnego Polski Ludowej.

Zdaniem Sądu służba w organach totalitarnej państwowej przemocy politycznej, w warunkach demokratycznego państwa prawnego nie może być tytułem do dalszego utrzymywania lub korzystania z przywilejów uzyskanych z nielegalnej, niegodnej lub niegodziwej służby z natury rzeczy i z punktu widzenia podstawowych, bo przyrodzonych naturze ludzkiej standardów prawnych i obywatelskich demokratycznego państwa prawnego, tj. przywilejów z tytułu służby w organach, które w istocie rzeczy były strukturami niebezpieczeństwa państwa totalitarnego, przeznaczonymi do zwalczania ruchów niepodległościowo-wolnościowych i demokratycznych dążeń oraz aspiracji do odzyskania lub przywrócenia podstawowych praw i wolności obywatelskich. Zdaniem Sądu jednoznacznie krytycznie należy ocenić powoływanie się na jakiegokolwiek argumenty zmierzające do utrzymania przywilejów nabytych z tytułu lub w związku z uczestnictwem w systemie zniewolenia i stosowania represji politycznych przez służby niebezpieczeństwa państwa komunistyczno-totalitarnego **przez świadomych swej służby funkcjonariuszy SB**. Powoływanie się na zasadę praw nabytych, które w istocie rzeczy zmierza do utrzymania przywilejów (bo

w dalszym ciągu korzystniej liczonych świadczeń wg. nowelizacji z 2009 roku) nabytych niesłusznie, niegodnie lub niegodziwie z tytułu lub związku z uczestnictwem w strukturach służb niebezpieczeństwa totalitarnego PRL, które zwalczały przyrodzone prawa człowieka i narodu oraz podstawowe wolności obywatelskie, nie stanowi prawnej, prawniczej ani etyczno-moralnej podstawy do kontestowania zgodnej z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej legalności zmian ustawodawczych zmierzających do zrównoważenia uprawnień zaopatrzeniowych byłych funkcjonariuszy służb bezpieczeństwa państwa totalitarnego i co istotne - tylko za okresy takiej represyjnej służby - do standardów i poziomu powszechnych uprawnień emerytalno-rentowych ogółu ubezpieczonych obywateli. Odpowiada to konstytucyjnym zasadom urzeczywistniania nie tylko zasady sprawiedliwości społecznej, ale realizuje ustawodawczy i jurysdykcyjny obowiązek zapewnienia reguł elementarnej przyzwoitości, które wymagają, aby przywileje zaopatrzeniowe sprawców lub uczestników systemu zniewolenia i stosowania totalitarnych represji politycznych PRL, uzyskane w okresach i z takiego nielegalnego, niegodnego lub niegodziwego tytułu, nie odbiegały znacząco od standardów świadczeń emerytalno-rentowych wynikających z powszechnego systemu świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Z bezprawnego tytułu i okresów uczestnictwa w zwalczaniu przyrodzonych praw człowieka i narodu oraz podstawowych wolności obywatelskich nie sposób prawnie ani racjonalnie wywodzić żądania utrzymania niesłusznie, niegodnie lub niegodziwie nabytych przywilejów z zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych. Tak uzyskane przywileje nie podlegają ochronie w demokratycznym porządku prawa krajowego, wspólnotowego i międzynarodowego, **ponieważ osoby zwalczające przyrodzone prawa człowieka i narodu oraz podstawowe wolności obywatelskie nie mają prawa podmiotowego ani tytułu moralnego domagania się utrzymania przywilejów zaopatrzeniowych za okresy zniewalania dążeń niepodległościowych, wolnościowych i demokratycznych narodu polskiego** (orzeczenia TK z dnia 11 stycznia 2012 r. K 39/09, z dnia 24 lutego 2010 r. K 6/09, z dnia 11 lutego 1992 r., K 14/91, z dnia 23 listopada 1998 r., SK 7/98, z dnia 22 czerwca 1999 r., K 5/99).

W ocenie Sądu nie należy tracić z pola widzenia istotnej cechy różnicującej funkcjonariuszy służb mundurowych pełniących służbę przed 1990 r. i po tej dacie. Wspólną cechą wszystkich funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa Polski Ludowej, którą przyjął ustawodawca, stanowiąc ustawę zmieniającą także z 2016 roku, podobnie jak uprzednio, jest ich służba w określonych w tej ustawie organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 24 lutego 2010 roku K 6/09 uznał tę cechę za - istotną (relewantną) gdyż, jak wskazał, znajduje to podstawę w zasadzie sprawiedliwości społecznej i preambule Konstytucji, powołując obszerną argumentację, która w pełni zachowuje swą aktualność. Istotne jest w tym względzie także stanowisko sformułowane przez (...) w wyroku z 16 września 1996 roku w sprawie (...) przeciwko Austrii (R. 1996-IV, s. (...), § 36), w którym Trybunał wyjaśnił „że odmienne traktowanie jest dyskryminujące jeżeli nie ma usprawiedliwienia obiektywnego i racjonalnego, to znaczy gdy nie zmierza ono do osiągnięcia słusznego celu bądź jeżeli brak jest racjonalnej proporcji między użytymi środkami a celem jaki się chce osiągnąć. Nowelizacja z 2016 roku – w zakresie stosowanego „zerowego” wskaźnika rocznego zmierza do osiągnięcia słusznego celu, sprawiedliwego społecznie, dokonując obniżenia świadczenia w sposób racjonalny jeśli zestawia się zasady ustalania wysokości świadczeń emerytalnych w systemie powszechnym - zabezpieczenia emerytalnego właściwego dla ofiar funkcjonariuszy SB i mundurowego, służącego nadal do ustalenia wysokości świadczenia dla tych funkcjonariuszy.

W realiach niniejszej sprawy nie ulega żadnej wątpliwości, że postawa jaką przyjął S. M. (2) w okresie PRL i popełnione przez niego czyny polegające na bardzo aktywnym i wyróżniającym się nawet na tle innych funkcjonariuszy SB, zwalczaniu wszelkich przejawów dążenia do demokracji i wolności co naruszało podstawowe prawa człowieka, uprawniała organ rentowy do obniżenia świadczenia z tytułu renty rodzinnej dla jego byłej małżonki S. M. (1).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie uznając tym samym prawidłowość wydanej w dniu 29 lipca 2017 r. decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Zarządzenie: odpis wyroku z uzasadnieniem

doręczyć organowi rentowemu pocztą.

K.B.